

Vlaanderen
is open ruimte

Inspirerende voedselinitiatieven door de bril van het Vlaams plattelandsbeleid

Simon Lox
Sirka Ludtke

8 oktober 2020

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

“Gezond, duurzaam, voldoende en veilig voedsel aan een correcte prijs voor iedere schakel van de voedingsketen staat centraal binnen een voedselbeleid. Het is dan ook van belang dat het huidige landbouwbeleid bijdraagt aan een sterk voedselbeleid waarin de voedselketen integraal en circulair bekeken wordt.”

Vlaamse Land Maatschappij

‘Samen versterken we de open ruimte’

Interbestuurlijk en
interdisciplinair
Plattelandsbeleid

Beheerovereenkomsten

Mestbeleid & mestbank

Landinrichting &
grondenbank

Dorpen
Landschap
Klimaat
Bio-economie
Voedsel

Agro-natuurbeheer
Biodiversiteit
Landschapsbeheer

Nutriënten

Water
Klimaat
Natuur- &
landschapsontwikkeling
Open ruimte functies

- ▶ Vlaams Plattelandsbeleid
 - Dorpen
 - Landschapsonderhoud en -beheer
 - Bio-economie
- ▶ Europees Plattelandsbeleid (GLB – pijler II)
 - Investeringsmaatregel omgevingskwaliteit
 - Samenwerkingsmaatregel omgevingskwaliteit
 - LEADER
 - PlattelandPlus

Voedsel in het Plattelandsbeleid

- ▶ Voedsel, een VLM-thema
- ▶ VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën (IPO- advies)
- ▶ GLB (PDPO)
- ▶ Volkstuinen
- ▶ Open Ruimte Platform : Voedsel+Land+Schap

Voedsel in het Plattelandsbeleid

▶ Voedsel, een VLM-thema

- ▶ VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën (IPO- advies)
- ▶ GLB (PDPO)
- ▶ Volkstuinen
- ▶ Open Ruimte Platform : Voedsel+Land+Schap

Vlaanderen
is open ruimte

NETWERK RUIMTE VOOR VOEDSEL

Ondersteuning van initiatieven voor lokaal voedsel
in projecten van VLM en partners in de open ruimte

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

vlm.be

- Ruimte voor voedsel in het VLM-instrumentarium
 - Ruilverkaveling
 - Beheerovereenkomst
 - Inrichting
 - Agrarische reconversie

Vlaanderen
is open ruimte

Bestuiversgids

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

vlm.be

Voedsel in het Plattelandsbeleid

- ▶ Voedsel, een VLM-thema
- ▶ **VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën**
- ▶ GLB (PDPO)
- ▶ Volkstuinen
- ▶ Open Ruimte Platform : Voedsel+Land+Schap

Thema's

Grond voor boeren

Duurzame aanbestedingen
voeding

Gezonde en duurzame
voeding

Korte Keten

Voedselverspilling

Lokale voedselstrategie

IPO

Interbestuurlijk
Plattelands-
overleg

- ▶ Sensibiliseren voedsel als een systeem en van algemeen belang
- ▶ Facilitateren steden en gemeenten ontwikkeling strategie
- ▶ Afstemming tussen praktijk en beleid, en tussen beleidsniveau's

Lokale voedselstrategieën

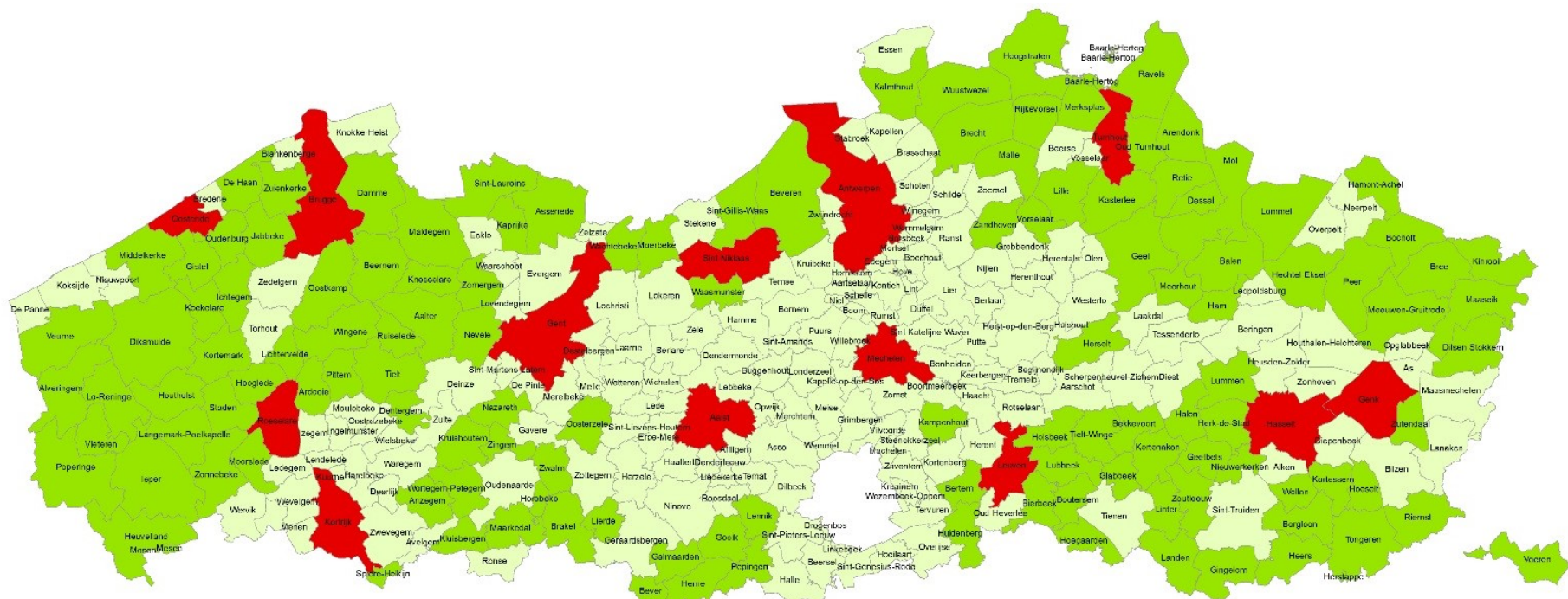
Advies van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) aan de Vlaamse Regering en de Vlaamse provincie- en gemeentebesturen

Voedsel in het Plattelandsbeleid

- ▶ Voedsel, een VLM-thema
- ▶ VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën (IPO- advies)
- ▶ **GLB (PDPO)**
- ▶ Volkstuinen
- ▶ Open Ruimte Platform : Voedsel+Land+Schap

Programmadocument Plattelandsontwikkeling

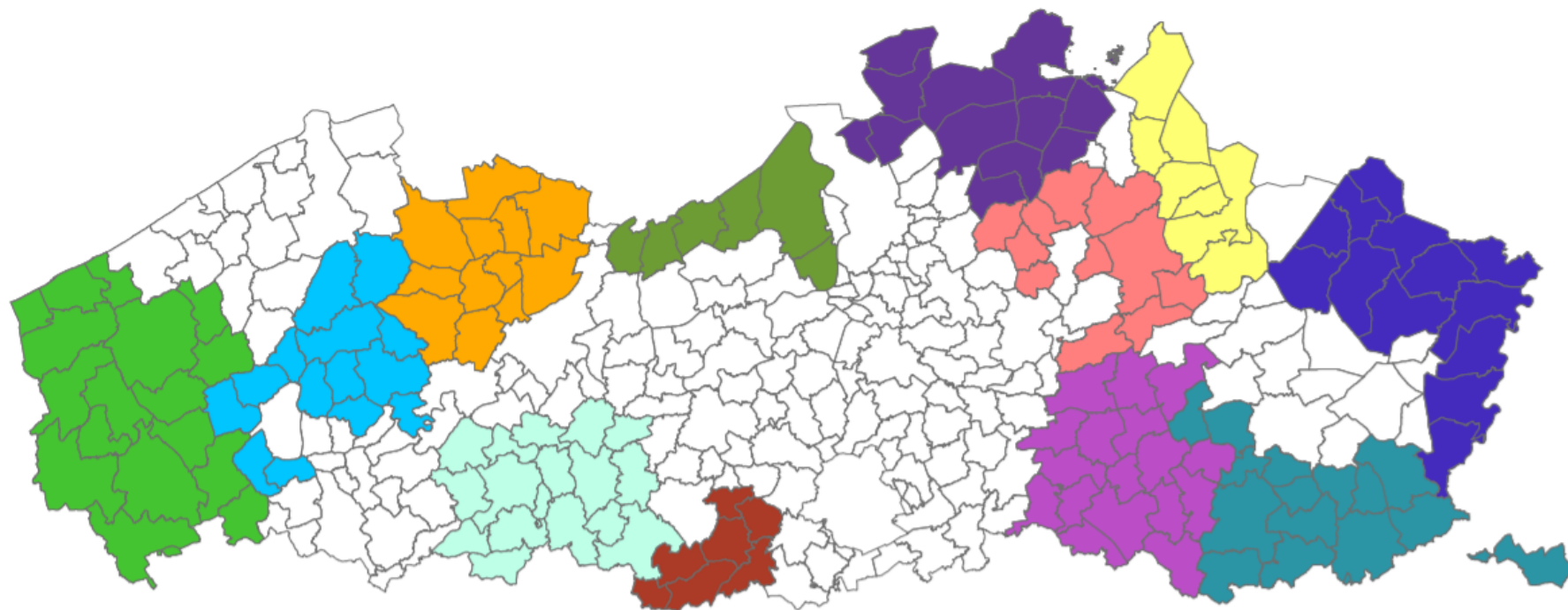
- ▶ PDPO III (2014 – 2020) :de Vlaamse omzetting van het Europees beleid rond plattelandsontwikkeling (*= de tweede pijler van het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB)*)
 - Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door investering
 - Versterken omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland door samenwerking
 - LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de L'Economie Rurale)
 - Plattelandsontwikkeling door samenwerking met de stedelijke omgeving / PlattelandPlus

- Geen mogelijkheid tot subsidie in dit gebied (groot stedelijk en regionaal stedelijke gebieden)
- Mogelijkheden tot investerings- en dienstverleningsprojecten (max. 350 inw/km² of 15% bebouwde oppervlakte) (Plattlandsgebieden)
- Enkel mogelijkheid subsidiëring van dienstverleningsprojecten* (Plattlandsgebieden met verstedelijkingsdruk)

* uitzonderingen voor investeringsprojecten zijn mogelijk (zie maatregelfiche)

Leader in Vlaanderen 2014-2020

LeADERgebied

- Grensregio Waasland
- Hageland plus
- Haspengouw
- Kempen-Maasland
- Kempen-Oost
- Kempen-Zuid
- MarkAante Kempen plus
- Meetjesland
- Midden-West-Vlaanderen
- Pajottenland plus
- Vlaamse Ardennen
- Westhoek

30 15 0 30 Kilometers

Voorbeeld: toegang tot grond

Project: Open ruimte voor lokale voedselstrategieën

Promoter: De landgenoten (project kost: 37 500,00 euro)

01/09/2018 - 30/04/2020

DE LANDGENOTEN

Onze gronden

Jouw grond

Over ons

Contact

De Landgenoten
Landbouwgrond voor bioboeren

STEUN

De Landgenoten kopen en beheren landbouwgrond en verhuren die aan bioboeren.

BRENG GROND TOT LEVEN

MAAK DUURZAME LANDBOUW
SAMEN MET ONS MOGELIJK.

Word nu Landgenoot

Impact : kleinschalig , experimenteel, mind shift op LT

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Voorbeeld: 'eetbaar' landschap

Project: Fruitlandschap: op zoek naar ambassadeurs voor de fruitstreek

Promoter: Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren (project kost: 424 950,00 euro)

01/01/2015 - 30/06/2017)

Impact: toeristische meerwaarde; landbouw/ tuinbouw; streekidentiteit
Voor gedeputeerde van platteland Inge Moors: hefboomproject voor
plattelandontwikkeling in de streek

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Voorbeeld: voedseloverschotten

Project: Food Act 13: regionaal voedseldistributieplatform Zuid-West-Vlaanderen

Promoter: provincie West- Vlaanderen projectkost 515 293,00 euro

01/07/2018 - 31/12/2020 (lopend)

Het Zuid-West-Vlaamse voedseldistributieplatform Food Act 13' haalt de Food Waste Award 2019 binnen ...

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

Voorbeeld: voedselhub/logistiek

Project: Webshop voor korte keten 2.0 en de relatie producent-consument

Promoter: Plattelandscentrum Meetjesland (projectcost 69 934,3 euro)

01/01/2016 - 30/06/20187

← → ↺ ⚠ Niet beveiligd | korteketenmeetjesland.be

Home

Wat is Korte Keten?

Activiteiten

Voeg uw bedrijf toe!

Contact

Zoek Kaart

Zoekwoord

Categorie

Locatie

Bepaal de straal voor lokalisering.

0.1 km

Zoek

Kaart **Satelliet**

Afhaalpunt

Een afhaalpunt is een plek waar je op voorhand bestelde lokale producten op een afgesproken

Boerenmarkt

Markt met lokale boeren/ producenten die hun eigen producten verkopen.

Eetbaar Meetjesland

Eetbaar Meetjesland waar je kan proeven producten

Hoewewinkel

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Voedselteam

Voedsel in het Plattelandsbeleid

- ▶ Voedsel, een VLM-thema
- ▶ VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën (IPO- advies)
- ▶ Farm2Fork – GLB (PDPO)

▶ Volkstuinen

- ▶ Open Ruimte Platform : Voedsel+Land+Schap

VOLKSTUINEN

eerste
resultaten
ENQUÊTE 2019

Wij delen
onze oogst!

371

volkstuinten
in Vlaanderen

1/3 nam
deel aan
de enquête

Wat voor volkstuin?

1/2

KLASSIEKE
VOLKSTUIN

WARME | ZORG
SAMENTUIN

1/2

Welke hoofddoelstelling?

50%

voedsel
productie

sociale
functie

80%

slechts 1/5
heeft een
individueel
tuinhuis

1/5

IN OPDRACHT VAN:

Vlaamse
overheid

VLAAMSE
LAND-
MAATSCHAPPIJ

STUDIE UITGEVOERD DOOR:

VOORLAND

KIM KLEIJN

P P U L

Volkstuinen

- ▶ Klassieke tuinen + nieuwe vormen van buurtwerking rond voedsel
- ▶ Maakt strategische doelstellingen lokaal tastbaar
 - Bodemzorg
 - Groenbeleving
 - Gezondheid
 - Sociale cohesie
 - Voedselbewustheid
 - ...
- ▶ Evaluatiestudie

Voedsel in het Plattelandsbeleid

- ▶ Voedsel, een VLM-thema
- ▶ VVSG – Netwerk Lokale Voedselstrategieën (IPO- advies)
- ▶ Farm2Fork – GLB (PDPO)
- ▶ Volkstuinen
- ▶ **Open Ruimte Platform :
Voedsel+Land+Schap**

Open Ruimte Platform

- ▶ Open ruimte van kapitaal belang
- ▶ Geïntegreerd & pro-actief beleid
- ▶ Draagvlak & eigenaarschap
- ▶ Programma-aanpak
- ▶ Versnelde terreinrealisatie

<https://www.vlm.be/nl/themas/platteland/openruimteplatform/Paginas/default.aspx>

Voedsel+ Land+ Schap

- ▶ Rol van landbouw en voedselproductie als landschapsbeheerder en maatschappelijke dienstverlening
- ▶ Verzuiling vs. Programmatische, gebiedsgerichte, geïntegreerde en participatieve beleidsvoering
- ▶ Voedsel is een verbindend verhaal

Kritische reflecties & conclusies

Impact van coronacrisis op het Vlaamse platteland

14 september 2020

Op vraag van Vlaams minister Zuhair Demir, bevoegd voor plattelandsbeleid, bevroeg de VLM de belangrijkste vertegenwoordigers van de Vlaamse plattelandsgebieden over de impact van de coronacrisis op het Vlaamse platteland via een online enquête.

De bevraging dateert van mei 2020 en legt dus de gevolgen vast van de stillegging van het maatschappelijke leven begin maart tot en met de eerste versoepelingen van de maatregelen begin mei. "Een heropstart van het verenigingsleven, meer groen en open ruimte dichtbij de mensen én het inzetten op korteketen-boeren zijn van gigantisch belang op het platteland", luidt het bij de minister en bij de VLM.

Meer dan 70 stakeholders (ongeveer 1/3 van de bevroegde respondenten) reageerden op de bevraging over de noden van het platteland en de verwachtingen van het beleid na de eerste coronamaatregelen.

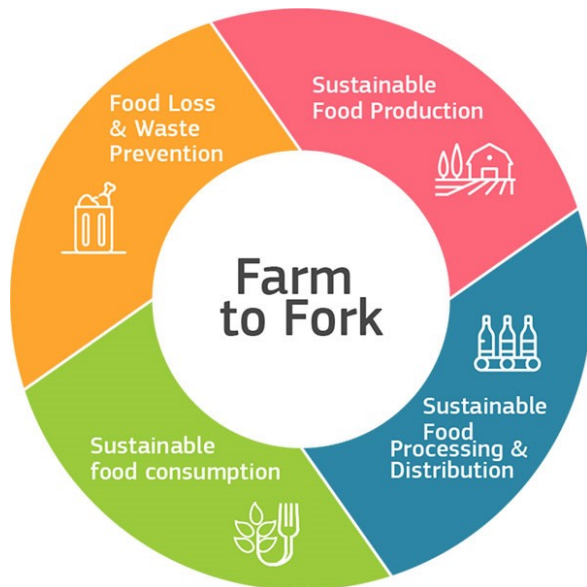
De [resultaten](#) bevestigen de voor het plattelandsbeleid bekende noden, problematieken en opportuniteiten en tonen aan dat die versterkt zijn door de coronacrisis. Lokale dienstverlening en voorzieningen, waaronder de ondersteuning voor het sociaal welzijn en de basisbereikbaarheid, de verbreding van de landbouwsector en de nabije multifunctionele groene open ruimte worden als thema's op scherp gesteld.

Sociale ongelijkheid vergroot, voorzieningengraad moet op peil blijven

Uit de bevraging blijkt dat het voor het welzijn van alle plattelandsbewoners noodzakelijk is dat het verenigingsleven snel opnieuw kan opstarten. Het is van belang dat organisatoren van sociale activiteiten en diensten duidelijke richtlijnen krijgen om hun werking opnieuw op te starten of voort te zetten.

"Het stilleggen van het verenigingsleven door de coronamaatregelen had in gans Vlaanderen een impact op de mensen, maar zeker en vast op het platteland. Of het nu de carnavalsvereniging, de kaartclub of de wandelvereniging is: mensen hebben elkaar gemist. Nu er sprake is van

Kritische reflecties & conclusies

https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

Kritische reflecties & conclusies

<https://www.vvsg.be/milieu-klimaat-duurzaamheid/lokale-voedselstrategie>

<https://nl.eatmosphere.be/>

Bedankt

